

KOSE TEATAJA

KOSE VALLA INFOLEHT

SÜNNIPÄEVAD

95

ALMA HANSSON

85

LAINA TOMBERG

75

ELVIRA KINSFATER, TIJU MURU, KALJU REBANE, HELDUR ROHTSAAR,
ÜLO ROOSNURM, LEHTE SUURKASK, MEELI VANATOJA

70

ANNE JEEDAS, MARIS JÕGILA, REET JÄRVET, AARNE PUISTAMA,
MALL REIMANN, ALEKS SAGOR, ARVO TAIMLA

65

SIIRI HÄGGBLUM, LIJ KESKPAIK, EINAR PÕLD

60

ANNE UUVITS, MILVI VAINU

SÜNNID

AMAIA MÕTTUS, MARTEN PÕLDMA, ANNABEL SÖÖT, RAIN VELLEPERE,
SIMONE TRIINE NIINE, STEFI ORMAK, REBECCA KOOL

HOIAME KOKKU püramiid perepäeval

VABANDAN!

Vabandan volikoguliige Tõnno Tiis ees, kuna ekslikult kirjutasin eelmises Kose Teatajas, et Tõnno puudus volikogu istungilt. Õige on, et Tõnno võttis osa volikogu istungist.

KOSE VALLAVOLIKOGUS 20.05.2010

Volikogu istungist võtsid osa volikogu liikmed: Astrid Ojasoon, Aivar Pohlak, Alvar Kasera, Eerika Kesküla, Uno Silberg, Eha Sepp, Irina Meinvald, Kalle Pormann, Margus Proos, Arne Puistama, Merike Kummel, Vello Kivistik, Eero Leedmaa, Aksa Veinpalu, Tõnno Tiis ja Timo Nikitin

Puudus: Tiia Rodi,

Kutsutud: vallavanem Vello Jõgisoo, abivallavanem Merle Pussak ja finantsjuht Ellen Pärn

Kokkuvõtte volikogus vastuvõetud otsustest ja arutlusel olnud teemadest:

1. **Otsusega nr 51** kehtestati Endli detailplaneering Saula külas.
2. **Määrusega nr 23** kinnitati Kose valla majandusaasta 2009. aruanne. Kuulati ära finantsjuhi Ellen Pärmi ettekanne ja revisjonikomisjoni esimehe Vello Kivistiku arvamus majandusaasta aruande osas.
3. **Otsusega 52** kinnitati Kesk tn 5, Kose-Uuemõisa alevikus asuva kinnistu sundvõõrandamise taotluse esitamine siseministrile.
4. **Otsusega 53** tagati Oru küla Männimäe piirkonna ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni rekonstrueerimise projektis omafinantseering summas 1 250 000 (üks miljon kakssada viiskümmend tuhat) krooni. Projekti kogumaksumus 3 750 000 (kolm miljonit seitsesada viiskümmend tuhat) krooni.
5. **Otsusega 54** kinnitati Kose valla laenude maksepuhkuse taotlus SWEDBANK AS-ile.
6. **Määrusega 24** kehtestati Kose valla üldkasutatavate ja teederegistris olevate avalikult kasutatavate teede ja tänavate sulgemise kord.
7. Volikogu liikmete järelepäringule „Kose Vesi OÜ töös olevate projektide hetkeseis ja tulevikuväljavaated“ vastas Kose Vesi OÜ juhataja Margus Proos. Ülevaade võeti teadmiseks.
8. **Otsusega 55** taotleb volikogu SWEDBANK AS-lt fikseeritud arvelduskrediidi limiidi suurendamist 300 000 (kolmsada tuhat) krooni võrra ja arvelduskrediidi lepingu pikendamist. Lepingut sõlmima volitati vallavanem Vello Jõgisoo.
9. Kose-Uuemõisa aleviku soojamajanduse olukorrast ja tulevikuplaanidest andis ülevaate vallavanem Vello Jõgisoo. Informatsiooni põhjal võeti vastu **protokolliline otsus nr 1**:
  - 1) kinnistule aadressil Kesk tn 27, Kose- Uuemõisa alevik, hoonestusõigusele konkursi mitte korraldada;
  - 2) vallavalitsusel valmistada ette hoonestusõiguse seadmiseks otsuse eelnõu.
10. Vallavanem informeeris volikogu Tõnu Tähe avaldusest. Avalduse sisu võeti teadmiseks ja volikogu selge seisukoht on, et Tõnu Tähele suudab tagada professionaalse abi riigi hoolekandesüsteem. Kohalikul omavalitsusel vastav pädevus puudub.
11. Üldinformatsiooni all tutvustas vallavanem 23. juuni Võidupüha ja Harju XV Maakaitsepäeva üritusi. Seekord toimuvad maakondlikud Maakaitsepäeva üritused Kosel. Volikogu korraline istung toimub **erandkorras reedel** 18. juunil 2010. algusega kell 15.00 vallamaja saalis.

Astrid Ojasoon

Kose Vallavolikogu esimees

Täpsem ülevaade volikogus toimunud aruteludest ja hääletamisest koos vastuvõetud otsuste ning määrustega on kättesaadav valla kodulehelt www.kose.ee märksõna „volikogu/protokollid“ ja „volikogu/vastuvõetud/otsused/määrused“ alt. Sama informatsioon on kättesaadav kõikides valla raamatukogudes.

VALLAVALITSUSE TEATED

Kose Vallavalitsus teatab Kose Vallavolikogu 20.05.2010 otsusega nr 51 on kehtestatud Saula külas **Endli** kinnistu (33701:002:0371) detailplaneering.

TEADMISEKS SÜNNI VÕI SURMA REGISTREERIMISEL

Kuna 01.07.2010 jõustub PEREKONNASEISUTOIMINGUTE SEADUS (edaspidi PTS) ja uus PEREKONNASEADUS, siis toimuvad muudatused ka sünni ja surma registreerimise osas.

Esimene suur muudatus on see, et alates 01.07.2010 ei väljastata sünnitunnustusi ega ka surmatunnustusi. Selle asemel väljastatakse soovi korral sünnitõend või surmatõend.

Sünni registreerimiseks esitab lapse seaduslik esindaja ühe kuu jooksul lapse sündimise päevast arvates

perekonnaseisuasutusele isiklikult sellekohase avalduse. Mõjuval põhjusel võib sünni registreerimise tähtaega pikendada kuni kahe kuuni (PTS §23).

Sünni registreerimiseks peab lapsevanematel kaasas olema lapse kohta meditsiiniline sünniteatis ja vanemate isikut tõendavad dokumendid.

Põlvnemise kinnitamiseks esitatakse isaduse omaksvõtu avaldus vastavalt Perekonnaseisutoimingute seaduse §26-le. Kui vanemad ei ole omavahel abielus, märgivad nad isaduse omaksvõtu avaldust ja ema sellekohast nõusolekut esitades, kas nad soovivad teostada vanema hooldusõigust ühiselt või jätta hooldusõiguse üksnes ühele vanemale (PTS §29). Kui on teada, et alaealisel sünnib laps, siis alaealine oma lapse sünni registreerida ei saa.

Alaealisel on võimalik eelnevalt kohtu kaudu oma teovõimet laiendada või siis tulevad tema lapse sünni registreerima tema eestkostjad (üldjuhul vanemad).

Surma registreerimiseks esitab seitsme päeva jooksul isiku surmapäevast või surnud isiku leidmise päevast arvates perekonnaseisuasutusele avalduse surnu abikaasa, sugulane, hõimlane, tervishoiuteenust osutava asutuse juht, politseiametnik või muu isik, kellel on andmeid isiku surma kohta (PTS §33). Surma registreerimisel tuleb kaasa võtta isikut tõendavad dokumendid ja abielutunnistus.

Sünni- ja surmatõendeid koheselt ei väljastata. Sünni tuleb perekonnaseisumetnikul vormistada seitsme tööpäeva jooksul alates avalduse vastuvõtmise päevast ja surm tuleb vormistada kolme tööpäeva jooksul alates avalduse vastuvõtmise päevast.

Sünnist või surmast seadusega ettenähtud tähtaja jooksul sünni või surma registreerivale ametnikule teatamata jätmise eest karistatakse rahatrahviga kuni sada trahviühikut või arestiga.

Ivi Teras

Kose valla registripidaja

HARJU MAAVALITSUS TEATAB:

Harju maavanem algatas oma 27.04.2010 korraldusega nr 665-k Harju maakonnaplaneeringut täpsustava teemaplaneeringu „Harjumaa kergliiklusteed“ ja antud planeeringu kui strateegilise planeerimisdokumendi keskkonnamõju strateegilise hindamise. Teemaplaneeringu eesmärk on maakonna kergliiklusteede võrgustiku planeerimine läbi teekoridoride määramise ning selle võrgustiku sidumine teiste infrastruktuuridega. Planeeringualaks on kogu Harju maakond, välja arvatud Tallinna linn. Planeeringu kehtestajaks on Harju maavanem. Planeeringu ning selle keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise korraldusega on võimalik tutvuda Harju Maavalituse kodulehel www.harju.ee/public/Maakonnaplaneering/kergliiklus/korraldus_665-k.pdf

MIS ON HOOLDUSRAVI?

Hooldusravi on õendustegevus, mida osutatakse nii statsionaarselt (haiglas) kui ambulatoorselt (koduõendus, vähihaigete kodune toetusravi). Õendushooldusravi on teenus, mida pakuvad erinevad tervishoiuteenuse osutajad patsiendile parima võimaliku elukvaliteedi/toimetuleku saavutamiseks või säilitamiseks.

Hooldusravi näidustuse hindab ja hooldusravile suunab patsiendi eriarst peale aktiivravi statsionaaris või perearst kodust või hooldusasutusest saatekirjaga. Hooldusravile suunatakse eelnevalt uuritud stabiilses seisundis haiged, kes ei vaja aktiivravi, küll aga ööpäevaringset õendushooldust tervise ja toimetulekuprobleemide lahendamiseks. Haiglatingimustes osutatavas hooldusravis on omaosaluse kehtestamine olnud päevakorras mitmeid aastaid. Juba 2004. aastal heaks kiidetud Eesti hooldusravivõrgu arengukavas peeti oluliseks hooldusravi rahastamist mitmest allikast (omavalitsus, haigekassa, inimene ise), sest ainult haigekassa vahenditest ei jätku kõigile ravivajajatele. Arengukava eesmärkideks on parandada hooldusravi teenuste kättesaadavust ja kvaliteeti ning pakkuda mitmekülgsemaid, sh eriti koduse hooldusravi teenuseid.

Alates **1. jaanuarist 2010** kehtib statsionaarsele hooldusravile **patsiendi omaosalus 15%** ja **haigekassa osalus 85 %**

Haigekassa maksab ühe hooldusravi päeva eest raviasutusele 632.62 krooni ja 30 päeva ravi eest 18978,6 krooni.

Patsiendi poolt tasutav osa ühe voodipäeva kohta on 94,90 krooni ja 30 päeva ravi eest 2847.- krooni. Ka hooldusravis kehtib sarnaselt **eriarstiabile voodipäevatasu 25 krooni päevas** ning seda tohib võtta **esimese kümne ravil oldud päeva eest** ehk maksimaalselt **250 krooni** ühe haiglasoleku korra kohta.

Statsionaarse hooldusravi kõrval peetakse eriti oluliseks koduse õendusabi teenuste arendamist, see on inimesele mugavam, ta saab edasi elada oma kodus ning tuleb rahaliselt nii ühiskonnale kui ka inimesele või tema omastele odavam.

2010 aastal võimaldab omaosaluse kehtestamine statsionaarses hooldusravis rahastada kvaliteetseid hooldusraviteenuseid 13% enam võrreldes eelmise aastaga. Muudatus võimaldab pakkuda 14% rohkem ambulatoorset hooldusraviteenust.

Ambulatoorsed hooldusravi teenused, sh koduõendusteenus, on inimesele tasuta, nende eest maksab tervishoiuteenuse osutajale haigekassa.

Koduõendusvisiidil tehtavate toimingute hulka kuuluvad: **õendushooldusplaani koostamine, õenduslane nõustamine, patsiendi põetamine, raviprotseduuride ja teatud laboriuuringute tegemine.**

Iseseisvalt osutatavad õendusabi tervishoiuteenused on sotsiaalministri määrusega määratletud.

Koduõendusteenuse saamise aluseks on arstlik otsus, nii teenuse osutamise alustamiseks kui ka lõpetamiseks. Koduõendust vajavad krooniliste haigustega patsiendid, kes ei tule iseseisvalt kodus toime õe oskusi nõudvate toimingutega. Enamasti on tegemist üle 65- aastaste inimestega.

Haigekassa

KUIDAS RAVIMITE EEST VÄHEM MAKSTA?

ÕIGE VASTUS: KÜSIDES APTEEGIS SAMA TOIMEAINEGA RAVIMITE HULGAST SOODSAIMAT.

Ravimites on mitmeid aineid, aga ainult ühel neist (mõnikord ka rohkematel) on raviv toime. Selliseid aineid nimetatakse toimeaineteks. Teised ravimi koostisosad ehk abiained annavad kas värvi, hoiavad ravimit koos vms. See kehtib nii käsimüügis vabalt saada olevate kui ainult retsepti alusel müüdavate ravimite kohta. Sama toimeainega ravimeid on sageli mitmeid, kuid maksavad - erinevalt. Miks? Hind sõltub sageli sellest, kas tegu on originaal- või geneerilise ravimiga.

Mis on originaalravim, mis on geneeriline ravim?

Ravimi teekond, alates selle loomisest kuni apteegiletile jõudmiseni on kallis ning pikk protsess. Seepärast on ravimi leiutanud ja turule toonud firmal õigus patendiajale ehk ravimi ainumüügiõigusele (tavaliselt umbes 10 aastat), et saada oma leiutatud nn **originaalravimist** kasu ning säilitada motivatsioon ka edaspidi uute ravimite väljatöötamiseks. Peale patendiaja lõppu võivad hakata ka teised firmad tootma ravimit, mis sisaldab täpselt sama toimeainet kui originaalravim ning on mõeldud täpselt samade haiguste raviks. Neid nimetatakse **geneerilisteks ravimiteks**, vahel kasutatakse ka nimetust koopiaravimid või geneerikud.

Geneeriline ravim on sama efektiivne, ohutu ja kvaliteetne kui originaalravim, kuna sisaldab sama toimeainet samas koguses kui originaalravim ja on kontrollitud Ravimiametis.

Miks on hind erinev?

Geneeriliste ravimite tootjad ei kannu kulutusi, mis on seotud ravimi leiutamisega ja turule toomisega. Samuti ei pea geneerilise ravimi - tootja läbi viima kalleid kliinilisi uuringuid, tõestamaks ravimi toimet konkreetse haiguse korral, nagu seda teeb originaalravimi tootja. Seetõttu -saab geneerilise ravimi tootja müüa ravimit tunduvalt odavamalt kui originaalravimi tootja. Tavaliselt on apteegis müügil erinevate ravimitootjate poolt valmistatud sama toimeainega geneerilised ravimid, - nende hinnatase võib olla erinev, kuid nad on kõik sama toimega.

Geneerilised ravimid on reeglina odavamad kui originaalravimid, erinevatel geneerilistel ravimitel võib olla erinev hind, kuid nad on kõik sama efektiivsed, kvaliteetsed ja ohutud.

Osake ja julgege apteekrilt küsida odavaimat ravimit

Arstil on kohustus kirjutada ravimiretsept enamasti toimeainepõhiselt ehk viisil, mis apteegis võimaldaks inimesel valida talle sobivaima hinnaga ravimi. Samuti on apteekril kohustus pakkuda inimesele kõige soodsamat sama toimega ravimit, kuid **osake ja julgege seda kindlasti ka ise küsida!**

Kokkuhoid võib olla märkimisväärne

Võtame näiteks suhteliselt sageli (eriti vanemaealiste hulgas) esineva kõrgvererõhktõve ja sellega tihti kaasuva kolesterooliprobleemi. Vererõhu ja kolesterooli ohjamiseks on harilikult vaja enam kui ühte ravimit. Haigekassa tehtud arvutused näitavad, et kui inimene tarbib Eestis hetkel enimkasutatava kaubamärgiga vastava toimeainega vererõhu ja kolesterooli ravimeid, maksab ta kuus umbes 310 krooni. Kui ta kasutaks aga soodsaimaid saadaolevaid sama toimeainega ravimeid, maksaks ta kuus 85 krooni. Vahe ühe kuu kohta on 220 krooni, aasta peale tuleks kokkuhoid aga juba ligi 3000 krooni. **Seega tasub apteegist soodsaimat sama toimeainega ravimit alati küsida, rahaline kokkuhoid võib olla märkimisväärne!**

Eesti Haigekassa
harju@haigekassa.ee

HEATEGEVUSÜRITUS „ AITA KOOLILAPSI“

Ürituse eesmärgiks on aidata koolilapsi, kelle vanemad on kaotanud töökoha ja jäänud raskustesse. On ju teada, kuna koolitarbed ei ole just kõige odavamad, kuid iga laps peab saama hariduse olenemata tema pere majandusolukorrast. Seoses sellega kutsume kõiki, kellel on võimalusi, annetama koolitarbeid uueks kooliaastaks ja samas, kui sa tead kedagi või oled see just sina, kes vajab toetust siis anna julgelt märku.

Oodatud esemed:

Pastakad, pliiatsid (värvilised, harilikud), vihikud (ruudulised, joonelised), liimid (PVA, pulgaliim), joonlaud, kalkulaator, joonistuspaper (A4 ja A3) jne.

Juhul, kui sul on soov annetada, kuid sul ei ole aega ülaltoodud asju osta siis võid toetada ka rahaliselt

Kose kiriku koguduse a/a 1120243131, märksõnaga „koolilaps“

Annetused on teretulnud kuni 31. juulini 2010.

Aitame koos meie valla lapsi.

Projekti viivad läbi Eve Peterson koostöös Kose kiriku kogudusega.

Ette tänades, projektijuht Eve Peterson

tel. 56771005

email: evekas3@hotmail.ee

Professionaalse võlanõustaja vastuvõtt

Teenuse arendamist toetavad kohalikud omavalitsused ruumidega ja

KOSE UJULA kaminaruumis (sissepääs maja otsauksest)

KUU ESIMESEL JA KOLMANDAL ESMASPÄEVAL. Esimene vastuvõtupäev 07. juunil.

Nõustamisele tulekuks on vajalik eelregistreerimine. **Eelregistreerimine** alates 28. maist REEDETI kella 10-14-ni võlanõustaja telefonil **56 96 43 96** Esimesele kohtumisele võtke kaasa kõik olemasolevad võlanõuded ja võlgnevusega seotud kirjavahetus.

Miks on vaja võlanõustamist?

Keerulise majandusolukorra tõttu on paljudel meist vähendatud töötasu, väga paljud on kaotanud töö. Seetõttu on tekkinud probleemid laenude/liisingute tähtajalise tagasimaksega, samuti pere toimetuleku tagamisega. Mida ette võtta sellises olukorras, kuidas edasi elada? Üks asi on kindel - selline olukord on ajutine ja on olemas erinevaid võimalusi, kuidas olukorda leevendada. Kindlasti ei peaks keegi häbenema, et on kaotanud töö või on pere sissetulekud sedavõrd vähenenud, et ei suudeta toime tulla edukamal ajal võetud kohustuste täitmisega. Sellisesse olukorda sattumise eest ei ole meist enamus kaitstud.

Võlanõustamine - on teenus, mis on suunatud finants- majanduslikku hädaolukorda sattunud üksikisikutele, peredele ja leibkondadele, kellel on ülemäärane võlgnevus ning kes iseseisvalt ei ole võimelised võlgasid reguleerima või võlgadest vabanema.

Ülemäärane võlgnevus - on olukord, kus võlgnikule on esitatud võlanõue, kuid ta ei suuda seda tasuda täies mahus ettenähtud tähtajaks.

Võlanõustaja - on isik, kes nõustab isikut või perekonda võlanõustamisteenuse osutamise käigus. Võlanõustajal on riiklikult tunnustatud kõrgharidus sotsiaaltöös, sotsiaalpedagoogikas, majanduses või juriidiline haridus ning kes on läbinud 160 tunnise võlanõustamise kursuse.

Teenus koosneb: probleemi kirjeldusest, võlgadesse sattumise põhjuste väljaselgitamisest, eesmärgi seadmisest, elatise kindlustamisest, võlanõuete kontrollist, võlgniku kaitsest, sissetuleku- ja majapidamis-nõustamisest, psühhosotsiaalsest nõustamisest, juhendamise, võlgniku eneseabipotentsiaali kindlaks tegemisest ja olemasolevate ressursside aktiveerimisest, võlgade reguleerimisest. Teenuse hulka kuulub veel abistamine maksegraafiku koostamisel, vahendamine võlgniku ja võlausaldaja vahel, võlgadest vabanemine, järelabi, uute võlgade teket vältivate tegevusstrateegiatega väljatöötamine, preventiivne nõustamine.

Teenuse hind: MTÜ Restart nõustamise tunni hind on 250 krooni. Kliendid, kes vajavad teenust, kuid kellel puudub võimalus tasuliseks teenuseks, saavad pöörduda toetuse taotlusega kohaliku omavalitsuse sotsiaalosakonna poole. Teenuse osutaja arvates ei soovi enamus inimesi oma võlaprobleemidest teavitada valla- või linnavalitsuse ametnikke. Tasuline teenuse korral pöörduakse otse võlanõustaja poole ning teenuse lepinguga tagatakse konfidentsiaalsus. **ÄRGE LASKE PROBLEEMIDEL KASVADA ÜLE PEA, HAKKAME TEGUTSEMA!**

Astrid Ojasoon

MTÜ Restart juhatuse esimees, võlanõustajate koolitaja

Radix Hoolduse OÜ teatab, et nüüd on võimalik tellida BIG-BAG kotte, mida kasutatakse ehitus- ja lammutusprahi, tööstusjäätmete aga ka aia- ja pargijäätmete kogumiseks ning äraveoks. BIG-BAG on suur tugevast plastikiust tõstesangadega kott mahutavusega 1,0m³ ja kuni 1,25 tonni kandevõimega.

Tellimise info: Radix Hoolduse OÜ, tel. 6036406; 56484864

POOLA KULTUURIATAŠEE KOSE GÜMNAASIUMIS

Kolmapäeval, 19ndal mail 2010 võrustus Kose kool väga kõrgeid külalisi -eesotsas Poola Vabariigi kultuuriatašee Slawomira Borowska-Petersoniga ja MTÜ Noored Talendid oma esinejatega eesotsas proua Svea Pillauga. Miks nii kõrge külaline meie kooli tuli? Teatavasti on muusikamaailmas kuulutatud aasta 2010 Fryderyk Chopin'i aastaks, sest 1.märtsil möödus poola kuulsaima helilooja sünnist 200 aastat.

Poola Vabariigi kultuuriatašee rääkis poola ajaloost, kinkis koolile mitmeid huvitavaid raamatuid ja õpilastele pandi üles näitus Chopini elust, loomingust, kuulsamatest muusikutest maailmas, kes on samuti esitanud Chopini muusikat. Näitus oli väga põnev. Kõige suurem üllatus see, et üritustele oli kaasatud meie eesti noored muusikud nagu Leo Dubovski Narva Muusikakoolist Tatjana Gontšarova klaveriklassist. Noormees on saavutanud mitmetel rahvusvahelistel pianistide konkurssidel kõrgeid auhinnalisi kohti; ja Juhan Kaarma Vanalinna Hariduskolleegiumist õpetaja Karin Sussi klaveriklassist. Ka sellel noormehele on kõrgeid saavutusi klaveri alal. Noormehed esitasid Fr.Chopini kõige kuulsamaid klaveriteoseid; eelistatud žanriteks olid prelüüdid, etüüdid või tantsurütmil rajanevad palad – mazurkad, poloneesid. Tõelise elamuse pakkusid noormehed oma esinemisega kõigile, kes viibisid kontsertidel Kose koolis.

Kose kooli pere tänab proua Svea Pillaud, kes vahendas seda suurepärast üritust. Positiivsed emotsioonid kontserdist olid vastastikused, sest Kose kooli õpilased on tänuväärne publik kuulamiseks. Jääme põnevusega ootama järgmist kohtumist; siis juba Prantsuse muusika esindajatega.

Chopiniana ehk Fryderyk Chopini 200.sünniaastapäeval pühendatud filmipäevad toimuvad Katariina kirikus 7.-11.juunil 2010. Vaata täpsemalt www.poff.ee.

Anne Kruuse

Kose Gümnaasiumi muusikaõpetaja ja huvijuht

KOSE-UUEMÕISA LASTEAED-ALGKOO LIS

Päev täis naeru, päikest ja võimlemist.

22. mail toimus Kose-Uuemõisa Lasteaed-Algkooli aias järjekordne vahva perepäev, mida see aasta võiks isegi nimetada võimlemis- ja tantsupäevaks. Külla olid kutsutud ka maailmakuulsad võimlejad - klounid Piip ja Tuut, kes naerutasid meid oma võimlemistrikkide ja naljadega. Perepäeva alustasid oma esinemisega lasteaia väikesed võimlejad Kristi Gurjevi eestvedamisel ja pärast mudilaste etteastet sai nautida võimlemiskava Lisette Sirelilt võimlemisklubist "Pärlid", juhendaja Hellika Teder.

Järgmiseks juhatasid Piip ja Tuut sisse koolilaste esinemise. I ja II klass esinesid tantsuga "Lillelapsed", IV klass tantsuga "Kuu on päike" ja lõpuks esitasid kõik klassid koos tantsu "Võta aega". Koolilaste kõikide võimlemiskavade juhendajaks on Eevi Balitski.

Pärast koolilaste tempokaid tantse, oli aeg taas nautida midagi graatsilist. Mari-Ann Kornak võimlemisklubist "Jaanika" esitas võimlemiskava, mille juhendajaks Urve Uudemets.

Nüüd oli aeg tublidele esinejatele veidi puhkust anda, et vaadata klounide peadpööritavaid trikke, kuhu kaasati ka vanemaid ja lapsi. Toimusid ka põnevad teatevõistlused ja suure hüppitsaga mitmekesi koos hüppamine. Avatud oli nagu igal aastal ka meisterdamisnurk, kus sai fantaasial lennata lasta ja meisterdada kõikvõimalikke põnevaid asju.

Kel võimlemisest, tantsimisest ja võistlemisest kõht tühjaks läks, sai kaasavõetud piknikukorvi sisust kosutust. Perepäeva lõpuks tegime kõik koos klounide abiga hiigelsuure kolmekordse inimpüramiidi. See oli suurepärase lõpp vahvale perepäevale.

Suur, suur aitäh kõikidele esinejatele ja nende juhendajatele ning suur tänu ka KULA rõõmsameelsetele lasteaiaõpetajatele, kooliõpetajatele ja juhatajale, kes kinkisid peredele selle päikeselise päeva.

Päikest igasse päeva,
lapsevanem Kristi Gurjev

Matemaatikapäev

13. mail tulid Kose-Uuemõisa Lasteaed-Algkooli õpilastele külla Oru Põhikooli 1.-4. klassi õpilased, et ühiselt matemaatika õuetundi pidada. Päev algas geomeetriliste kujundite puslede kokkupanekuga. Ülesanne oli nii põnev, et kõik tahtsid pusletükke vahetada ja lõpuks oli raske kujundit kokku saada. Aga siiski jõudsid kaks rühma lõpptulemuseni. Järgmiseks mõõdeti ja kaaluti rühmade liikmeid ja arvutati kogupikkust ja –kaalu. Toimus matemaatiline teatejooks. Aeg kulus kiiresti ja juba pidimegi sõbrad Orust bussile saatma.

Õpetajad leidsid, et selliseid õuetunde on vaja veel korraldada, sest teoorias on lapsed tugevad, aga praktikas ei osata alati õpitut kasutada.

Huvitavad ülesanded koostasid ja hea ilma tellisid õpetajad Marge Paris ja Piret Sirel.

Sirje Lepik, õppealajuhataja

**KOSE MUUSIKAKOOL
LÕPETAJAD 2010**

Liisa Tamm (klaver)

Malle Mihkelsoo (klaver)

Kätlin Tamm (viul)

Janete Trestip (viul)

Kristina Piksar (viul) kiitusega

Allar Oll (akordion)

Hans Kristian Õis (klarnet)

Rasmus Tamm (bariton)

Tere! Olen Kristina!

Aeg on jõudnud sinnamaani, mil õppeaasta lõpeb ja paljud hakkavad lõpetama nii gümnaasiumi, põhikooli. Aga ka muusikakooli ja on rõõm kui ka kurb teatada, et kuulun ka lõpetajate hulka.

Kuigi muusikakooli lõpetamine toob kaasa suure kergendustunde on ka sellega koos igatsus ja tänutunne. Harjumuse, minna peale tunde kohe viulit mängima või solfedžo tundi, peab selle nüüd asendama rutiinse teismelise igapäevaeluga. Lohutuseks jääb alati võimalus minna koju, võtta välja oma viul ja mängida. Kuigi nüüd ei ole kedagi, kes jälgiks oma kullipilguga käeasendit või kuulaks kas on ikka puhas. Nüüd peab ise nendel pilku peal hoidma.

Need kaheksa aastat on seitse õpetanud mind õpetaja Glaire-Helilaid Ruben ja ühe aastakese olen õppinud õpetaja Kristi Saare käe all. Viulitunnid on olnud täis rohkete tööd, sellega kaasnevaid pisaraid kui ka arengut. Ühes asjas olen ma täiesti kindel, et tuleb

harjutada! Muidu loodetavat arengut ei tule. Seetõttu tahan ma tänada õpetaja Glairet, et ta minuga lootust ei kaotanud, kui ma harjutada ei tahtnud.

Folkansambel „Pillipiigad“, kuhu minagi kuulun, on laiendanud vägagi mu silmaringi ja seda tänu Juta Helilaiule. Need reisirid Slovakkiasse, Serbiasse, Horvaatiasse jne. on õpetanud iseseisvust ja andnud palju kogemusi. Lõputud esinemised on tõmmanud kriipsu peale ka mu lavahirmule. Seega suur aitäh Jutale, kes on loonud sellise ansambli ja loodetavasti jätkab ta seda veel aastaid.

Viiuliansambelis, Angelika Kadariku juhtimisel, ei ole nalja tegemiseks aega. Seal alati valitseb kord ja valed noodid jäta pigem mõnda teise tundi. Teist inimest õpetaja Angelika kuulmisega pole vist olemas. Kuigi nüüd jäi vist mulje, et tegu on range õpetajaga, siis nii hull ikka see pole. Ansambelis saab ikka naerda kui keegi tuleb valesti sisse või jääb rütmist maha. Sellisel juhul naeravad kõik ühe apsu üle. Tänud ka Angelikale, et viitsid meiega tegeleda, seejuures ka arendada meie kuulmist.

Suur aitäh ka Maarika Rajale, et meiega viimase aasta solfis vastu pidasid ja Maiu Roosale, et eelnevad seitse aastat meiega toime tulid ja suurt vaeva nägid. Aitäh veel kord Jutale, kes õpetas muusikaajalugu (literatuuri), need tunnid jäävad alati lõbusatena ja naljakatena meelde. Ja lõpuks ka õpetaja kui ka muusikakooli direktorile, kelle käe all sain klaveri lisatunde.

Loomulikult tuli sellel teekonnal ette raskusi ja tuli tahtmine pooleli jätta, aga olen õnnelik, et ma seda ei teinud. Sellist võimalust ei tule sul elus võib-olla kunagi enam ette seega kui on võimalik käia siis soovitan ikka lõpuni minna. Lõpetajana on mõnus mõelda, et oled ära teinud, oled suutnud selle teekonna läbi käia ja see on väga hea tunne. See aeg jääb eluks ajaks meelde ja need võivad olla su elu parimad hetked. Igatahes olen ma õnnelik, et sain midagi sellist kogeda ja kindlasti tuleb see elus kasuks. Veelkord tänan ma kõiki õpetajaid ja loodan, et teil jagub seda energiat ja viitsimist jätkata oma tööd sama hästi. Aitäh!

KOSE MUUSIKAKOOLI ÕPILASED JA ÕPETAJAD OSALESID KULTUURITALGUTEL

1.-2.mail osalesid Kose muusikakooli 40 õpilast Euroopa Kultuuripealinn Tallinn 2011 projektis „Minu orkester“. Projekt tutvustas lastele, mida muusika tegemine tähendab, kuhu on võimalik õppides jõuda ning, et SUUR MUUSIKA ja SUUR LAVA ei ole müüt, vaid reaalne käega katsutav mõõde.

Programm andis ainult muusika maitse suhu – edasise määrab igaühe enda tahe, kooli ja kodune kasvukeskkond ning ELU ise.

Estonia Kontsertsaalis võttis Kose muusikakooli õpilasi vastu Põhjamaade Sümfooniaorkestri manager Kadri Tali, kes rääkis alustuseks orkestri tegemistest-kontsertreisidest-liikmetest.

Järgnes ringkäik Estonia Kontsertsaalis, proovi jälgimine, vestlus-pillide tutvustus-koosmusitseerimine koos Põhjamaade Sümfooniaorkestri liikmete ning Anu Taliga. Põhjamaade Sümfooniaorkester on projektorkester ning tema töös osalevad 10 riigi parimad oma ala spetsialistid (nt. Soome, Venemaa, Austria, Saksamaa, Eesti, Prantsusmaa, Holland, Israel, Rootsi, Läti).

Päev lõppes Kose Muusikakooli õpilastele ühisprooviga laval.

Projekti teisel päeval võeti osa Põhjamaade Sümfooniaorkestri kontserdist Estonia Kontsertsaalis.

Esitlusele tulid järgmised teosed:

M.Ch. Bruch „Kol Nidre“ violale ja orkestrile (solist Avri Levitan, Israel)

A.Pärt Sümfoonia nr.4 „Los Angeles“

P.Tsaikovski Sümfoonia nr.5

J.Sibelius „Kurb valss“

Täname dirigent Anu Tali, manageri Kadri Tali ning Euroopa Kultuuripealinn Tallinn 2011 toimkonda (kes rahastas täielikult kogu projekti).

Olid õpetlikud kultuuritalgud koos huvitavate inimestega.

Kose muusikakool,
Juta Helilaid

RAHVUSVAHELISE FOLKLOORIFESTIVALI BALTICA EEL

Iga kolme aasta järel saabub Eestisse „külakorda“ rahvusvaheline folkloorifestival BALTICA. Festival toimub järgemööda kolmes erinevas Balti vabariigis: Lätis, Leedus ja Eestis. Sel suvel on kohtumispaigaks Eesti. 8.- 12. juulini osaleb festivalil 1932 pärimuse kandjat Eestist ja 169 külalist Lätist, Leedust, Küprosel, Portugalist ja Soomest. BALTICA kontserditest on hõivatud kogu Eesti.

8.-9. juuli Karksis ja Viljandis,

10. juulil Harjumaal, Värskas, Tartus ja Võrumaal

11. juulil Pärnu Kontserdimajas

12. juulil Tallinnas Raekoja platsil ja „Estonia“ kontserdisaalis

Enne festivali toimus suur üleriigiline rühmade ülevaatus-atesteerimine. Hindajaks 10-liikmeline kunstinookogu. Siinkohal oleks hea ära märkida, et „Pillipiigadele“ omistati kõrgem kategooria ja valiti oma kavaga esinema 12. juuli õhtul „Estonia“ kontserdisaali.

Augustis on ansambli planeeritud osavõtt üle-Euroopalisest festivalist Domazlices, Tsehhis. Augusti lõpus musitseeritakse traditsioonilises rahvaliku viiulimängu laagris, Läänemaal.

Veel meeldetuletuseks.

BALTICA Harjumaal päev toimub 10. juulil kell 12.00 Neeme külas.

Kell 15.00 jätkub samas Memme-Taadi pidu.

Rahvusliku Folkloorinookogu liige
Juta Helilaid

KEVAD 2010 KOSE KUNSTIKOOLIS

Kose Kunstikoolile on möödunud õppeaasta olnud läbi aegade üks edukamaid kogu kooli ajaloos. Oleme võtnud osa arvukatest konkurssidest ning olenemata konkursside olulisusest, oleme saanud pea alati tunnustuse osaliseks. Nii lastel kui õpetajatel on olnud põnev ja loominguline aasta. Toome ära siin väga sisuka aprilli ja maikuu tegemised.

Kose Kunstikooli õpilased taas konkursil edukad.

Näitus/konkurs „Savisellid“.

12. kuni 22. maini toimus suur ülevabariigiline laste keraamika näitus Kullo galeriis Tallinnas. Tööde hulk oli rekordiline – 400. Igas vanusegrupis märkis zürri 10 - 15 tööd (pingerida parimate tööde järjestuses ei tehtud). Vanemas vanusegrupis olid parimate hulgas Kose Kunstikooli õpilased **Age Kruusamägi** eelmisel aastal valminud

töoga „Etno“ ja **Epp Kristel Uiho** tööga „Ohver“. Koselt osalesid veel näitusel Eliis Kosseson, Kaarel Saadoja, Evelin Traks, Brigitt Tõll, Adele Mesikäpp, Riina Tulp, Marta Tammiste.

Konkurss „100 looduse postkaarti“

Tänavu täitub 100 aastat päevast, mil Eestis esimest korda tükike loodust kaitse alla võeti. Seetõttu korraldas RMK välja loodusteemaliste postkaartide joonistamisvõistluse. 19. mail kuulutas zürii välja **10** paremat tööd, mis valiti välja **1356** tööst (koole osales 137). Esikümes oli ka Kose Kunstikooli õpilase **Kendra Aniste** töö „Volbripäevast saabuvad pääsukesed“. Juhendas Eike Tikman. Tööd väljas ka www.rmk.ee/loodusegakoos/ konkursid/100-looduse-postkaarti kodulehel.

Kunstikooli õpilased maalid Tervisekeskuse seintele.

Tervisekeskuse perearst Erika Kesküla kutsus kunstikooli maalima ja kujundama ooteruumi vastvärvitud seinu. Neljanda kursuse õpilased tegid kavandeid ja väljavalituks sai **Reelika Reinsalu** kompositsioon tervislikest aedviljadest kasvuväätide otsas kõrgustesse pürgimas. Nihkes ja naljakas maailm aitab tervisekeskuse koridoris viibides positiivset meeleolu tekitada, meie vähemalt loodame seda. Seinamaalijad olid Reelika Reinsalu, Katrina Kilk, Säde Matiisen, Evi Shults, Kati Mäesepp. Juhendas Tiia Rodi.

Kose Raamatukogus lillenäitused. Lasteraamatute nurgas on kunstikooli algklasside kunstiringi näitus „**Tulbid**“, tehnikaks paberbatika ja juhendajaks Eike Tikman. Lugemissaalis saab vaadata näitust „**Maalitud lilled**“. Töid on nii põhiõppest, kui tarbekunsti ringilt. Paljud pildid on maalitud pahtlilabitate ja spaatlitega. Juhendajaks Külli Vihmar, Tiia Rodi, Margit Mikk.

Kose Murdmatute Kunstnike näitus Tallinnas. Kunstikeskuse täiskasvanute näitust „**Portreed**“ on võimalik maikuu näha Tallinna Pedagoogilises Seminaris Räägu tn. 46. Portreed joonistati paari kuu jooksul, külalisjuhendajaks **Valdek Alber**. Täname ka Kuivajõe Meeskoori, kelle proovide ajal käisime laulvatest meestest visandeid tegemas.

Kose Kunstikooli õpilased KUMU laval koos jazzmuusikutega.

Lisaks maikuu tegemistele üks sündmus ka aprilli lõpust: Jazzmaali kontsert-võistlusel 25.aprillil KUMU auditoriumis ühendati kunst ja muusika - muusikat tegid Eesti jazzmuusika tipud ning samas tegid noored kunsti, maalides tundeid ja rütme. Osalesid 4 võistkonda: Tallinna Sally Studio, Tallinna Pelgulinna Gümnaasium, Tartu Kunstikool ja Kose Kunstikool, õpilastel valmisid väga eriilmelised abstraktsed tööd. Maaliti rohke pealtvaatajaskonna ees, kelle aplausitugevus pidi määrama võitja. Seekord tunnistati kõigi maalide aplausid võrdseiks ja kõik 4 võistkonda ka võitjateks. **Reelika Reinsalu ja Katrina Kilk** moodustasid meie võistkonna ja nad esindasid meid hästi.

Kose Kunstikool võtab vastu uusi õpilasi. Võimalus registreeruda esimesele kursusele põhiõppesse alates 5. klassist, tarbekunsti ringi alates 5. klassist, algklasside kunstiringi 1.-4. klassini. Registreerimine toimub 10. septembrini aadressil kunstikeskus@hot.ee või telefonidel 56564046 Margit, 56953915 Tiia.

Margit Mikk, kunstikooli õpetaja

SÜDAMLIK KONTSERT VISKLA KÜLA EMADELE JA VANAEMADELE

Pühapäeval, 9. mail kogunes Viskla küla rahvas Ravila Noorte- ja Vabaajakeskusesse, et ühiselt emadepäeva tähistada. Kohal olid emad ja vanaemad nii oma külast kui mujalt Kose vallast ning kaugemaltki. Kontserdi avasid kõige pisemad esinejad, kes koos oma emmedega esimesi tantsukeerutusi tegid. Paljude solistide ja mitmete ansambelite esituses kõlasid laulud ja luuletused emadest, kostsid klaveri- ja kitarrilad. Need soojad ja südamlikud etteasted tõid paljudele vaatajatele – kuulajatele pisarad silma. Et publik istumisest ära ei väsiks ning selga ja jalgu sirutada saaks, mängiti vahepeal üheskoos tuntud laulumänge. Kontsert lõppes suures sõbralikus tantsuringis.

Seejärel kinkis omaalgatusel loodud „Kaunite tegude“ fond emadele ja vanaemadele šokolaadist medalid ja esinejatele lastele tänutäheks magusad medalid ja kõrrejoogid. Pärast liigutavat kontserti ootasid saalis pidulikud kohvilauad, mis kaetud emade ja vanaemade valmistatud maitsvate suupistetega.

On tore, et meie külas elavad hakkajad noored, kes väärtustavad kodu ja perekonda ning tahavad seda õpetada ka oma lastele. Seepärast loodame, et lisaks teistele koduküla traditsioonilistele üritustele, saab ka emadepäeva tähistamine ilusaks tavaks.

Täname südamliku ja toreda kontserdi eest ideid autoreid, korraldajaid ja eriti kõiki tublisid esinejaid. Suur aitäh, Joosep – Johan ja Uku – Sten emmedega, Rebeca, Oto – Ben, Ello, Madli, Jan – Erik, Annaliisa, Villem, Ronald, Joosep, Pille, Karoliina, Kadri, Kadriann, Alari, Karel, Kätlin, Kristel, Ruth ja Ants!

Soojad tänusõnad Diana Mihkelsoole, kes saatis klaveril ja aitas ilusad laulud selgeks õppida ning külalisesinejatele Lembi ja Maiu Roosale.

Tänulike emade ja vanaemade nimel Marika Kuusmann

LUGEMISAASTA 2010

Väljasõit Haapsalusse

18.mail kutsuti Kose-Uuemõisa Lasteaed-Algkooli head lugejad ekskursioonile Haapsalusse. Kutsujaks oli Kose-Uuemõisa raamatukogu juhataja Sirje Bärg. Külastasime Haapsalu Piiskopilinnust, kus Krista Kumberg tegi meile ekskursiooni. Ta rääkis legendi „Valgest Daamist“ ja meil oli võimalus kuulata Valge Daami laulu, mis oli väga ilus. Käisime ka Haapsalu Lasteraamatukogus, kus kuulsime selle maja ajaloost. Raamatukogul on oma nõid- Rosalie, raamatukogus oli väga hubane ja omapärane interjöö. Iloni Imedemaal mängisime me seiklusmängu, kuulasime jutukaevu jutukesi ja meisterdasime. Sellel päeval jõudsime me veel jalutama käia Šokolaadi Promenaadil, istuda Tšaikovski pingil ning imetleda luikesid. Päev oli väga tore ja meelde jääv. Aitäh, väljasõidu korraldajatele!

Kristin Einasmaa ja Kärt-Kristiin Jaagu
Kose-Uuemõisa Lasteaed-Algkooli 4.kl õpilased

Muuseumiöö Kose – Uuemõisas

Laupäeval, 15.mai üleeuroopalisel muuseumiööl oli ka Kose – Uuemõisa muuseum avatud. Külastajaid käis 19, neist enamik tuli muuseumilugemist kuulama.

Muuseumilugemine oli pühendatud Ernst Särgava Petersonile, kes oli 1902 - 1905 Kose – Uuemõisa ministeeriumikooli juhataja. Ülevaate kirjaniku elust ja loomingust tegi Siiri-Küllli Kärner. Sirje Bärg luges Ernst Särgava Petersoni mälestusi Kose – Kuivajõelt ja Maret Soontaga katkendeid Kuivajõel kirjutatud raamatust „Rahvavalgustaja“. Allakirjutanu kõneles Kose kihelkonnast 100 aastat tagasi.

Sellel suvel saab muuseumi praegusel kujul vaadata viimast korda, sest järgmisel aastal algab mõisahoones remont ja sügisel kolib muuseum uutesse ajutistesse ruumidesse. Kõige põhjalikuma ülevaate Kose – Uuemõisa ajaloost, Kosejõe Koolist ja muuseumist saab unustatud mõisa päevadel.

Marju Verk

VISKLA PÄÄSTEALA OHUTUSKOOL

Algus maikuu Kose Teatajas

Kulupõlengud Viskla külas

2001 mai. Põletati võsa raiumisel tekkinud puitu. Lõkkest levis tuli kuluheinaga kaetud heinamaale. Tule levik oli niivõrd kiire, et ise ei suudetud kustutamiseks toime tulla. Tulekahjust teavitati häirekeskust telefonil 112. Päästemeeskond saabus hinnanguliselt umbes 5 minutiga. Tulekahju takistavaks teguriks oli kraav, millest tuli üle ei levinud.

2002 mai (1. kuupäev). Värsked majaomanikud tegid hoovis lõket ja põletasid prahti. Lõket tehti selleks ettenähtud kohas, mis oli ümbritsetud kividega ja mingit ohtu ümbruses ei asunud. Kui lõket tegema asuti oli õues tuulevaikne aga hiljem tekkis suur tuul, mis kandis lõkkest sädemed kuluheinale ning see süttis. Tulekahjust

teavitati häirekeskust telefonil 112 (sinna helistati sündmuse käigus 3 või 4 korda), kuid 112 vastati, et peate ise kustutamisega hakkama saama kuna kõik autod on juba tulekahjudel hõivatud (antud tulekahjul inimestele ja hoonetele ohtu ei olnud). Tulekahju kustutamisele tulid appi ka naabrid. Kustutamiseks kasutati kõiki käepäraseid kustutusvahendeid, ämbritega vett labidaid, puuoksi jne. Kaevati ka kraav, et tuld tõkestada. Lõpuks õnnestuski tuli ilma päästemeeskonna abita kustutada. Varalist kahju sellest tulekahjust ei tekkinud. 2002 mai (5. kuupäev). Kehra maanteelt 2.5 km Pikavere poole põles 4 – 5 hektarit metsa. Kustutustööd kestsid päästemeeskondadele 8 tundi

2002 mai (18. kuupäev). Lammutatud hoone puitmaterjali põletamise tulemusel levis tuli metsa. Lökke suurus 10 x 20 meetrit Välja kutsuti päästemeeskond, kes kustutas tulekahju 3 tundi.

2003 mai. Põles kulu ja põõsad poole hektari ulatuses. Päästemeeskond kustutas tulekahju 1,5 tundi.

2005 juuli. Traktoriga heina kaarutamisel süttis hein Põlengu pindala umbes 3 hektarit. Hooned tulekahjust umbes 200 meetri kaugusel. Oletatavaks tulekahju põhjuseks säde traktori summutist. Tulekahju käis kustutamaks 4 päästeautot, kustutamise aeg 2 tundi

2007 kevad. Tuulise ilmaga põletati lõkkes lehti. Lisaks tuulisele ilmale jättis lõkke süüdanud perenaine lõkke järelevalveta ning läks tuppa. Tuul kandis lõkkest hõõguvad lehed metsa alla ning süütas metsaaluse. Tulekahjust teavitati häirekeskust, ning tulekahju saabus kustutama 3 päästeautot. Kustutustööd kestsid 2 tundi.

Valdkonda reguleerivad õigusaktid koos olulisemate väljavõtetega

Tuletööde tuleohutusnõuded (siseministri 18.06.1998. a määrus nr 15)

Lökkekoha kaugus ehitistest vähemalt 15 m (suur lõke vähemalt 50 m)

Lökkekoha kaugus põlevmaterjali hoiukohast vähemalt 15 m (suur lõke vähemalt 50 m)

Lökkekoha kaugus metsast vähemalt 30 m (suur lõke vähemalt 50 m)

Lökkekoha pinnas peab olema mittepõlev

Tuule kiirus kuni 1,5 m/s

Pidev järelevalve kogu lõkke põlemise aja jooksul

Esmased tulekustutusvahendid lõkke juures

Lökkeaseme kustutamine peale lõkke tegemist

Avaliku lõkke tegemiseks vajalik kohaliku omavalitsuse luba kooskõlastatult päästekeskusega

Tahkkütusel töötav teisaldatav šašlõki- või grillahi või muu samalaadne seadis ning kala- või lihatoodete suitsutusahi peavad mis tahes ehitisest või põlevmaterjali hoiukohast asuma vähemalt 5 m kaugusel. Nimetatud ahjud peavad kasutamise ajal olema pideva järelevalve all. Pärast töö lõpetamist tuleb kütusel täielikult ära põleda lasta või põlemisjäädid veega kustutada.

järgneb

VABADUSSÕJAS VÕIDU SAAVUTAMISE 91. AASTAPÄEVALE PÜHENDATUD HARJU XV MAAKAITSE PÄEV KOSEL

Maakaitse päev saab alguse 23.juunil kell 9.30 pargade asetamisega Eesti vabaduse eest langenute mälestuseks Vabadussõja mälestusmärgi juurde Kose kalmistul.

Üritused jätkuvad Harjumaa operatiiv- ja kaitsejõudude piduliku rivistuse ja jalutuskäiguga Kose keskuses Pikal tänaval.

Jalutuskäiguga minnakse Aasumäele, kus toimub Maakaitsepäeva avamine. Maakaitsepäeval on võimalik tutvuda operatiiv- ja kaitsejõudude väljapanekutega näitusepaviljonis, saada osa Põhja-Eesti Päästekeskuse, Ida-Harju Päästekomando ja Kose komando veeshow-st, millel osaleb päästeteenistuse kaasaegne tehnika. Toimub aastajooks ja esinevad Kose valla kultuurikollektiivid. Ajalooklubi FRONT LINE annab etenduse „Viimane sõjasuvi“. Oma oskusi näitavad langevarjurid, Kaitseliidu Harju Malev ning Põhja Prefektuuri Korrakaitsebüroo. Ürituselt ei puudu ka ROBINSON.

Maakaitsepäev lõpeb kell 15.00 Vabariigi Presidendi poolt Viljandis süüdatud võidutule üleandmisega Harjumaa valdadele ja linnadele.

Ootame Kose valla elanike aktiivset osavõttu XV Maakaitsepäeva üritustest.

Vello Jõgisoo

Kose vallavanem

MÄRKA JA TUNNUSTA TUBLISID INIMESI JA ORGANISATSIOONE!

Eestimaal on uskumatult palju inimesi, kelle elu on õppimise läbi oluliselt muutunud. Eelmise aasta Tartumaa aasta õppija ja innovatsiooniaasta eripreemia laureaat Tiia Peetsu on üks neist õnneliketest inimestest. Pärast töötuks jäämist algas tema uus elu. Tiia õppis ja asutas oma ettevõtte ning kuigi kõik ei ole olnud kaugelki kerge, kumab tema sõnadest praegu suurt soojust ja rahu. See, et teised tema püüdlusi märkasid, tähendab Tiia jaoks palju: „Uskumatult palju oli abi sellisest tunnustamisest, märkamisest, poolehoidjate sõbralikest õlalepatsutustest... See andis ja annab tänaseni julgust jääda igas olukorras iseendaks ja inimeseks! Enenes rahu ja õnne leidmine on tõeline eesmärk, mille poole püüelda.”

Selleks, et sellegi aasta täiskasvanud õppija nädalal, mis toimub 8. – 15. oktoobrini, oleks taas võimalik inimeste ja organisatsioonide õpijulgest ja -sõbralikkust tunnustada, tuleb tegutseda juba nüüd. Tunnustamiseks võib kandidaate esitada igaüks ja märkamist väärivad igasugused täiskasvanud inimeste õppimine, ka väljaspool õppeasutusi ja koolitusorganisatsioone. Tunnustame neljas kategoorias:

- aasta õppija,
- aasta koolitaja,
- aasta koolitussõbralikum organisatsioon,
- aasta koolitussõbralikum omavalitsus.

Esitamise vormid ja regelemendi leiad: ja esitamiseks on aega kuni **15. juunini**. Leiame koos kõik särasilmised ja õpihimulised inimesed Eestimaalt üles!

Külliki Steinberg

Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsiooni Andras projektijuht

Haridus- ja Teadusministeerium

RÕÕM TEHTUD TÖÖST

1. Mail oli ülemaaline talgupäev „Teeme Ära 2010“. Tegijaid oli Kose vallas mitmel pool. Üle 50 inimese võttis enda hooleks aleviku põhjapoolse nurga – kiriku ümbruse ja noortelava ning Aasumäe korrastamise. Siit lähetati teele ka maantee äärte prügikorjajad. Siin ühendasid oma jõud Kose vald, Kose Lions Klubi, Kose noortelava eestvedajad ja EELK Kose kogudus. Sündis poolestajaliikmeline „ühtne Kose“. Mitte partei, vaid väike kogukond, kel oli ühine eesmärk, mille nimel üheskoos vaeva nähti. Ja nõnda ka suur hulk tööd ära tehti. On kohti, mida saabkui korras hoida vaid ühiskondlikus korras isegi sel ajal kui kõik on eraomandis ja tasuta naljalt keegi midagi ei tee.

Sel päeval ja neis paigus, kus talgutele tuldi, oli kallitest kaasmaalastest rõõmu rohkesti. Talgulised tegid oma kätega ja omast vabast ajast midagi selle nimel, et kõigil oleks Kosel parem elada. Ja Tuhala kandis. Ja Kose-Ristil. Ja Viskla külas... Mida rohkem on neid paigakesi siin ilma peal, mis on heakorrastatud, seda kaunim on kogu maa. Mida rohkem on hoolivaid inimesi, seda parem on kogu ühiskond.

Talguid aidati ka sel viisil, et näiteks AS K.-U. Mell annetas kirikule 2 koormat mulda. Üks mees tuli talgutele oma tuliue puudelõhkumismasinaga, teine oma saeraamiga. Aitäh!

Talgupäev on selles mõttes eriti tore, et siin kaotavad tähtsuse positsioonid ja ametid, kõik see, kes me oleme igapäevaelus. Kirikuaeda rehitsedes või pühakoja aknaid pestes, raskeid palke veeretades ja prügikotte tassides me oleme kaastöölised või kaasteelised. Meil on ühine nägemus, mille me koos suudame teoks teha.

Tore on me kodukanti külastavatelt inimestelt pärast kuulda imetlust: Küll teil on ilus kiriku ümbrus! Nii tore noortelava! Siis mõtlen ka tänutundes neile 50-le.

Tasapisi on Maarjamaal hakanud kaduma ei-tea-kust-pärit mentaliteet, et oma kodu peab küll korras olema, aga see mis minu värava taga toimub, pole enam minu asi. Selle eest las hoolitseb keegi teine. Oma osa on selle mentaliteedi muutumisel kindlasti ka üle-Eestistel talgupäevadel.

Lõpetuseks veel kord: suur tänu kõigile, kes osalesid Teeme Ära 2010 talgutel ja aitasid neid korraldada tööde jaotusest supi ja simmanini! Ülejäänutele üleskutse: tulge järgmine kord teiegi talgutele, sest ega need viimasteks talguteks jää!

Mare Palgi

ÄRA TEHTI KA VARJENDIS

tööd, tööd tehti ära, nii nagu üle Eesti 1.mai talgutel.

Missugune Kosel asuv ehitis on täiesti unikaalne, ainulaadne kogu Eestis?...see on kunagine Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi (ENSV) valitsuse varjend. Mastaapne varjend ehitati valmis 1983.aastal ning kattevarjuna rajati varjendi peale kutsekool. Varjendi pindala on 2500m² ning siin asub 144 erinevat ruumi, mis jaotuvad kolmeks eri sektsiooniks: EKP (Eesti Kommunistliku Partei) Keskkomitee osa, Ministrite Nõukogu osa ning keskne Ülemnõukogu Presiidiumi osa ühes üldruumidega.

2009. aasta alguses koondus grupp sarnaste huvide ja väärtushinnangutega inimesi hullumeelse mõttega varjend taastada, rajada siia külma sõja muuseum ja vabaaja keskus...sündis MTÜ Valitsuse Varjend ja edaspidi nimetamegi oma ideed Valitsuse Varjendiks.

Arvestades, et Varjend suleti 1993.aastal ning oli kuni 2009 aastani eikellegimaa - ilmastiku, metallivaraste ja lihtsalt uudishimulike lõhkuda, siis kõikvõimalikku prahti ja sodi jagus ja jagub veelgi

Esimesed Valitsuse Varjendi koristustalgud toimusid tegelikult juba eelmise aasta augustis, kus osales 80 inimest ning saime korda nii enamvähem pool Varjendist.

Seekordsed talgud olid juba teised ning toimusid seekord „Teeme ära“ suurtalgute ühisosas.

Kui esimestel talgutel osalesid ainult kohalikud inimesed, siis seekord tuli lisaks suur bussitäis talgulisi kohale Tallinnast – AS Webmedia noor töökas kollektiiv. Uskumatult ettevõtlikud ja fanaatilised koristajad, kes, nähes et prahti pole enam kuhugile mahutada, tellisid täiendava prügikonteineri oma kulu ja kirjadega.

Tänusõnad edastame veel Malle Veeringule, Kalle Pormannile ja Liina Rodile ning Kose Naiskodukaitsjatele.

Tiia Rodi, Valitsuse Varjendi liige

Aga ikkagi jäi veel Varjendisse sodi, mis ootab kolmandat talgupäeva.

JUUNI 2010 KOSE VALLAS TOIMUVAD

SÜNDMUSED

12. 06	21.00	SUVEPIDU bändi ja diskorigega	Kanavere küla
22. 06		KOSE- UUEMÕISA JAANITULI: ansambel Mini-Napsitrallid, karaoke Pille-Riin Lillepalu juhtimisel, rahvalikke mängu viib läbi Tiia Paist	Kose-Uuemõisa Laululava
23. 06	19.00	KOSE JAANITULI: ansambel Pihlapojad, DJ Kalev Lillepalu, rahvalikke mängu viib läbi Karolin Veermäe	Kose Lauluväljak
23. 06		Vabadussõjas võidu saavutamise 91.aastapäevale pühendatud HARJU XV MAAKAITSEPÄEV	Kose

NÄITUSED

Kuni 1. juuli		Kose Kunstikooli õpilaste kevadnäitus MAALITUD LILLED	Kose Raamatukogu Ravila mnt 12
---------------	--	--	-----------------------------------

SPORDI- JA TERVISEÜRITUSED

08. 06		TV 10 Olümpiastarti finaali	Kose Gümnaasiumi staadion Paunküla
12. 06		Harjumaa MV kergejõustikus Vanuseklassid A, B ja täiskasvanud	Kose Gümnaasiumi staadion
13. 06	15.00	Kose pühapäevaõhtu kergejõustikuga	Kose Gümnaasiumi staadion
19.-20.06		Eesti MV kergejõustikus veteranidele	Kose Gümnaasiumi staadion
23. 06	12.50	Aastajooks 2010 m	Aasumäel
9-10.06		Fred Kudu rahvusvaheline mälestusvõistlus kergejõustikus	Kose Gümnaasiumi staadion

! Jälgige reklaami

Eesti Genealoogia Selts (EGeS) ja EELK Kose kogudus teatavad:
Pühapäeval, 20. juunil kell 12.30 avatakse Kose kirikumõisas (pastoraadis)

IDA-HARJUMAA SUGUPUUDE NÄITUS

Näitusele on välja pandud Juuru, Kose, Harju-Jaani, Jüri, Kuusalu ja Jöelähtme kihelkondadest pärit ning nende kihelkondadega seotud sugupuud ja suguvõsaurimused

Külastusajad T,N 10-14, L 10-18 ja P 12-18

Rühmadel on võimalik kokku leppida ka teisi külastusaegu meiliaadressil kose@eelk.ee

Näitus jääb avatuks kuni 31. augustini

Näituse eksponaadid peaksid olema valmis ja kontaktisikute kätte või koguduse kantselesse toimetatud hiljemalt 15. juuniks.

Kontaktisikud:

Ilme Klementi (Tallinnas) – e-post ilme.klementi@mail.ee ; mob 5660 2414

Eike Riis (Tallinnas) – e-post eike.riis@gmail.com; mob 5011548

Ülo Roosnurm (Kose-Uuemõisas) – tel 6751 367

Koguduse kantselei on avatud T, N 10:00–14:00 ja L 10:00–12:00

KIRIKUTEATED

Kose kihelkonna kaks pühakoda on tänavu suvel Teeliste kiriku projektist innustatuna avatud kõigile huvilistele igal nädalavahetusel.

Kose kirik on avatud laupäeviti 10.00-18.00 ja pühapäeviti 12.00-18.00.

Tuhala kirik on avatud Õlaupäeviti ja pühapäeviti 12.00.-18.00.

Tere tulemast!

Surnuaiapäha Kose kalmistul on pühapäeval, 20. juunil kell 11.00

Surnuaiapäha Tuhala kalmistul on pühapäeval 27. juunil kell 14.00

ORU MÕISHOONET ON VÕIMALIK RENTIDA

sünnipäevadeks, pulmadeks, matusetalituseks.

Korraldame laste sünnipäevi.

Meie ruumides on võimalik korraldada koolitusi, seminare jm kokkusaamisi.

Hinnakiri jm info MTÜ Restart kodulehel

Kontakt 53 730 345; 67 25 269

e-kiri: restart@okas.ee

Las lennata pealegi aastad,
tehtud töödest jääb järele rõõm.
Olgu päike sul alati saatjaks,
mõnus huumor ja naerugi sööm.

Austatud Ülo Roosnurm
Austatud Arne Puistama

Õnnitleme juubeli puhul!

Kergejõustik

Balti matsil mitmevõistluses saavutas KJK Kose 2000 kümnevõistleja Karl-Robert Saluri I koha 6890 p. (11,49-7,07-13,93-1,75-52,53/ 15,77-36,15-4,10-51,77-4,38,75) Teadmiseks kergejõustikuhuvilistele 9-10 juuli 2010 toimub Kose staadionil suur kümnevõistlus.

Võistlevad ka väliskülalised Lätist, Leedust ja Venemaalt.

MK-TEENUSED OÜ
JALGRATASTE
HOOLDUS,
REMONT, MÜÜK

Asume Kosel
 Info telefonil: 53 727 908
 e-mail:
 mkteenused@gmail.com
 www.mkteenused.ee

AS K.U. Mell müüb

Kruusa
Liiva
Killustikku
Sõelutud mulda

Transpordivõimalus

Täpsemalt tel. 56483838
 ja kodulehelt
 www.mell.ee

Suveks

Silmar **m**

silmade kontroll ja
 prillide müük

18. juunil

kella 10-st

Kose Spordimajas

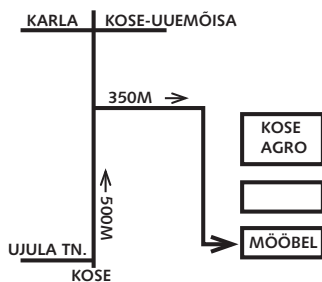
Info ja

registreerimine

tel 6464614

TEHASEMÜÜK!
 HINNAD VÄGA SOODSAD!

pehme mööbel
 diivanvoodid
 diivani- ja söögilauad
 tugitoolid ja tumbad
 spoonitud korpusmööbel
 mööblikangad ja -nahad
 voodirestid
 metallmööbel
 mööblilad
 laoriulid
 transpordi võimalus
 Avatud:
 K - R 14.00-19.00
 L 10.00-14.00
 Info tel 5153204

PAKENDIKESKUS-

Teie parim partner
 pakenditurul.

Meilt leiad kõik
 pakendamiseks vajaliku:
 ühekordsed nõud,
 prügikotid, teibid,
 pakkekiled,
 kasvuhoonekiled, silokile,
 kilekotid, kontoripaber,
 töökindad,
 kinnitusvahendid jne.
 Tule vaata kindlasti leiad
 oma majapidamisse,
 kontorisse või firmasse
 vajalikud pakkematerjalid.
 Osta kõik vajalik ühest
 kohast - säästad aega ja
 raha!

Helista või kirjuta kohe:
 Vallo Tenson
 Pakendikeskus AS
 +37256498240
 +3726025679
 vallo@pakendikeskus.ee

K-U TREIMER OÜ

EHITAB, REMONDIB:

- ehitus- ja remonditööd
- eramute ehitus
- katuste ja fassaadide ehitus ja remont
- san. tehnilised tööd
- 18 m noolega auto-korvtöstuki rent

tel/faks 675 1230

GSM 511 5482, 5347 4909

e-mail: treimer.treimer@mail.ee

LÕPUAKTUSED KOSE VALLA KOOLIDES

18. juuni kell 18.00 Oru Põhikooli 9.klassi lõpuaktus
 22. juuni kell 13.00 Kose Gümnaasiumi 9.klasside lõpuaktus
 kell 17.00 Kose Gümnaasiumi 12.klasside lõpuaktus

Müüa

otse omanikult Harjumaal
 Kose vallas Raveliku külas
 3,54 hektarit maad hinnaga
 134 000.-eek.

Projekteerimistingimused
 väljastatud 1 ühepereelamu
 ehitamiseks!

Vahi talu Katastri nr:
 33702:002:0268

<p>Südamlik kaastunne Maryle ja Joosepile kalli ema ja vanaema Helju Aimsalu kaotus puhul. Töökaaslased Tere AS Kose tootmisosakonnast.</p>	<p>Avaldame kaastunnet Joosep Silverile kalli vanaema surma puhul. 6.b klass ja klassijuhataja</p>	<p>Mälestame kauaaegset töökaaslast Raivo Jaanus`t ning avaldame kaastunnet omastele U-M Soojus OÜ</p>
<p>Mälestame Leili Jaanus`t. Avaldame kaastunnet omastele. Oru Külakeskuse pere</p>	<p>Siiras kaastunne Maikole isa Raivo Jaanuse lahkumise puhul. Töökaaslased Tere AS Kose tootmisosakonnast.</p>	<p>Südamlik kaastunne Maryle, Mardile ja Joosepile kalli ema ja vanaema Helju Aimsalu kaotuse puhul. Leili, Karin, Nelsi, Ene, Ragnar ja Heino</p>
<p>Südamlik kaastunne Teile Leeni, Leelo ja Lemmo kalli tütred ja ema surma puhul. Milvi, Aavo ja Sirje</p>	<p>Südamlik kaastunne Leelole ja Lemmole kalli ema Leili Jaanus`e kaotuse puhul. Oru lasteaed Mesimumm kollektiiv</p>	<p>Südamlik kaastunne Maryle, Joosepile ja Mardile kalli ema ja vanaema Helju Aimsalu kaotuse puhul. Ralf, Helle, Külli, Signe, Ene</p>
<p>Südamlik kaastunne Mart Aimsalule ema kaotuse puhul. Flagmore AS</p>	<p>Kallis Lemmo, avaldame siirast kaastunnet ema, Leili Jaanus`e kaotuse puhul. Harjumaa Spordiliit</p>	<p>Mälestame head naabrit Leili Jaanust ja avaldame kaastunnet Leelole ja Lemmole. Perek. Kivistik ja Lage</p>
<p>Mälestame kauaaegset naabrit Leili Jaanust ja avaldame sügavat kaastunnet omastele. Perekond Ednaševsky</p>	<p>Avaldame kaastunnet Asta Pärlinile venna surma puhul. Töökaaslased Kose sööklast</p>	<p>Avaldame siirast kaastunnet Maryle ja Joosepile kalli ema ja vanema kaotuse puhul. Vanaema Vilve perega.</p>
<p><i>Ta oli sulle päike, ta oli sulle maa ta oli sulle kõik... su ema oli ta.</i> Kallis Lemmo, siiras kaastunne ema kaotuse puhul. Sõbrad Raido, Heigo ja Viljar perelega</p>	<p>Avaldame kaastunnet klassijuhata Mare Kivistikule isa Boris Maksimovi surma puhul. Kose gümnaasiumi 9b klassi lapsed ja lapsevanemad</p>	<p>Jäädavalt lahkusid Helju Aimsalu Leili Jaanus Florentine Põldma</p>

VÄLJAANDJA KOSE VALLAVALITSUS

Toimetaja: S. Bärge, tel. 6 751 279. Toimetuse liikmed: E. Loorits, K. Bakradze, E. Sepp
 Kose Teatajasse minev info saada iga kuu 25. kuupäevaks meiliaadressile koseteataja@kose.ee või helista telefonil 6 751 279.
 Kujundus: OÜ Digimap, trükk AS Printon Trükikoda. Hind üksikmüügis 5 krooni